

درمان با شوک الکتریکی (ECT)

درمان با شوک الکتریکی **electro convulsive therapy** یکی از موثرترین و ناشناخته ترین درمانهای روانپزشکی که عبور یک جریان الکتریکی محرک از مغز بیمار به مدت یک دهم تا یک ثانیه برای تولید تشنج است. اما اطلاعات غلطی که گاهی از رسانه های غیر تخصصی به مردم منتقل می شود باعث شده که از ECT بسیار کم استفاده می شود. از آنجا که ECT مستلزم استفاده از برق (الکتریسیته) و تولید تشنج است بسیاری از عوام، بیماران و خانواده های بیماران ترس ناموجهی از آن دارند در حالی که ECT درمانی سالم و موثر است.

تشنج درمانی یا الکتریسیته درمانی یکی از موثرترین ، مطمئن ترین و بی خطرترین متدهای درمانی در روانپزشکی مدرن می باشد، که عارضه مغزی ندارد . موارد مصرف الکتروشوک شرایط خطیری هستند که الکتروشوک می تواند نقش حیاتی و نجات دهنده ای داشته باشد. مانند :

- بیماران افسرده ای که تمایل به خودکشی در آنها به قدری شدید است که نیاز به مراقبت دائمی دارند.
- بیماری که غذا نخوردن و سوء تغذیه حاصل از آن جان وی را به خطر انداخته است.
- شکست در درمان دارویی در شرایطی که داروی مناسب با مقدار و مدت کافی به بیمار داده شده است.

• افرادی که میل به خودکشی یا دیگر کشی شدید دارند.

• در خانم های حامله و پیر که مصرف داروهای ضد افسردگی برایشان خطرات جانبی به همراه دارد.

موارد ممنوعه : ECT موارد ممنوعه مطلق ندارد فقط در مواقعی که در آن بیمار با انجام ECT در معرض خطر بالاتر قرار می گیرد مثلاً در بیمارانی که تومورهای سلسله اعصاب مرکزی دارند و یا بیمارانی که تازه سکته قلبی - مغزی را پشت سر گذاشته اند باید با احتیاط به کار برده شود .

شوک درمانی (ECT) اگر چه یک عمل جراحی کوتاه مدت نیست ولی آماده نمودن بیمار مشابه یک عمل جراحی کوتاه مدت است چون بیهوشی عمومی در این روش مورد نیاز است .

مراقبتهای قبل از ECT

- در صورتی که نیاز به انجام آزمایشات خاص می باشد انجام آنها و دریافت جواب آزمایشات توسط مسئول شیفت پیگیری می شود.

- در صورت نیاز به مشاوره ، انجام مشاوره قبل از ECT پیگیری می شود.

- بیمار شب قبل از ECT استحمام می نماید.

- در صورت نیاز به گرافی یا اسکن انجام گرافی یا اسکن پیگیری می شود.

- در صورت نیاز به آزمایشات انجام آن پیگیری می شود.

- پس از انجام آزمایشات ، مشاهده گرافی در صورت وجود مورد غیر عادی که می تواند جهت ECT

ممنوعیت ایجاد نماید به اطلاع پزشک معالج می رسد.

- از بیمار و قییم او رضایت جهت ECT اخذ می شود البته بدین منظور ابتدا توضیحات مختصری در مورد ECT، لزوم انجام آن و عوارض احتمالی به بیمار و خانواده وی داده می شود. در صورتی که رضایت به انجام ECT داشتند، انجام می شود.

- در صورت تأیید انجام ECT توسط پزشک معالج با بخش ECT هماهنگ می شود.

- سپس بیمار از ۶ ساعت قبل مایعات و از ۸ ساعت قبل جامدات مصرف نمی نماید.

- رژیم دارویی بیمار از نظر قطع موقت برخی داروها طبق نظر پزشک معالج می باشد.

-صبح روز ECT (شوک درمانی) آمادگیهای لازم برای بیمار داده می شود دندانهای مصنوعی در صورت وجود خارج می شود .

- عینک و وسایل تزئینی و ... بیمار خارج می شود.

-از خالی بودن مثانه و روده بیمار مطمئن می شویم.

-برای کنترل استرس بیمار توضیحات لازم توضیحات لازم در مورد ECT به بیمار داده می شود.

-سپس علائم حیاتی بیمار کنترل و چارت می شود.

-دستورات دارویی قبل از ECT شامل دارو و وصل کردن سرم اجرا می شود .

- پس از انجام اقدامات ذکر شده بیمار به همراه پرسنل به بخش ECT (که قبلاً هماهنگ شده) منتقل می شود.

-در شوک درمانی بیمار روی تخت روان و راحتی خوابانده می شود و زمانی که بیمار کاملاً آماده شد ،

سری هورمون های ترشح شده در غدد می شود که ممکن است بر روی انرژی، خواب ، اشتها و وضعیت روحی روانی بیمار تاثیر بگذارد.

اثرات جانبی ECT

در حین شوک درمانی معمولاً هیچ گونه مشکلی برای شما پیش نخواهد آمد ولی بعد از درمان ممکن است سردرد و سفتی عضلانی داشته باشید و کمی دچار گیجی و منگی باشید و بعد از مدتی خوب شوید گاهی اتفاق می افتد که در بعضی مسائل در زمان کوتاه دچار فراموشی شوید و این حالت به سرعت رفع میشود اما در بعضی افراد ممکن است در طولانی مدت این حالت فراموشی باقی بماند.

دانشمندان هیچ مدرکی دال بر اینکه ECT باعث آسیب رساندن به مغز می شود یافت نکردند.

متخصص بیهوشی با تزریق داروهای لازم بیمار را بیهوش کرده و با پدالهای مخصوص ، تحریک الکتریکی انجام می گیرد.

بیماران می توانند به صورت سرپایی و یا بستری به بخش الکتروشوک درمانی مراجعه نمایند. بعد از انجام کلیه امور درمانی بیماران با هوشیاری کامل، پس از مرحله ریکاوری به اتفاق همراهان ترخیص یا به همراه پرسنل به بخش بر گردانده می شوند.

مراقبتهای پس از ECT

پس از انجام ECT بیمار توسط پرستار مسئول و کمک بهیار / خدمات بخش از بخش ECT تحویل گرفته می شود بیمار در صورت لزوم توسط ویلچر یا در صورت نیاز برانکارد به بخش منتقل می شود (بدلیل احتمال سرگیجه و شلی عضلانی و خواب آلودگی و سایر عوارض ناشی از داروهای ECT ، سپس بیمار به اتاق و تخت خود منتقل شده و علائم حیاتی بیمار دقیقاً توسط پرستار مسئول کنترل و چارت می شود.

اکثر بیماران پس از دو یا سه بار انجام ECT ، فرایند بهبودی را در خود مشاهده می نمایند.

شوک درمانی تحت نظارت و همکاری کامل متخصص و تکنسین بیهوشی، پزشک و پرستار انجام می گیرد.

در صورت بروز سردرد و سفتی عضلانی و... به اطلاع پزشک معالج رسیده و اقدامات لازم به عمل می آید.

بروز تشنج در مغز باعث دگرگونی پیام های شیمیایی حاصل از اعصاب می شود و تئوری دیگر بیان می کند که درمان با ECT خود باعث تنظیم یک

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
استان زنجان
مرکز آموزشی درمانی شهید دکتر بهشتی

درمان با شوک الکتریکی (ECT)

سوپروایزر آموزشی

تاره

